

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
دانشکده پیراپزشکی-معاونت آموزشی

فرم خلاصه تدوین طرح درس استاد در نیمسال اول ۹۶-۹۵

گروه آموزشی: کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی	تئوری ☒ عملی ☐	تعداد کل واحد : ۲	عنوان درس: مبانی علم اطلاع رسانی	
پیش نیاز: ---	<p>هدف کلی درس: آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مفاهیم مختلف اطلاعات و علم اطلاع رسانی، همچنین جایگاه کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی در زیرساخت اطلاع رسانی و چرخه اطلاعات، نظریه های مختلف در علم اطلاعات، اخلاق حرفه ای و برخی از مهمترین حوزه های پژوهشی در علم اطلاع رسانی.</p> <p>هدف های ویژه:</p> <p>دانشجو در پایان نیم سال باید بتواند:</p> <ul style="list-style-type: none"> - علم اطلاعات، مفاهیم اصلی و ویژگی های آن را تعریف کرده و توضیح دهد. - زیرساخت اطلاع رسانی و جایگاه کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی را در این زیرساخت بیان کند. - نظریه اطلاعات، نظریه تحلیل حوزه، نظریه سایبرنتیکی اطلاعات و نظریه تحلیل حوزه را تبیین نماید. - مفهوم نیاز اطلاعاتی، سواد اطلاعاتی و رفتارهای اطلاع یابی، مدل ها و استانداردهای آن را بیان کند. - اخلاق حرفه ای و زیرساخت ها و مفاهیم مرتبط با آن را بیان کند. - از حوزه های مطالعاتی مهم در کتابداری و اطلاع رسانی تعریفی جامع داشته باشد 			
نام مدرسین: دکتر شکفته (۸ جلسه اول) - دکتر کازرانی (۸ جلسه دوم)		رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان: کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی - کارشناسی ارشد		
ملاحظات	وسایل کمک آموزشی مورد استفاده	روش تدریس	رئوس مطالب	جلسه

۱	معرفی درس - مفاهیم اصلی اطلاع رسانی (نماد، داده، اطلاعات، دانش و خرد) چیست؟	سخنرانی - بحث گروهی	پروژکتور - وایت برد - اینترنت
۲	زیرساخت اطلاع رسانی و جایگاه کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی در آن تعریف، تاریخچه و ویژگی های علم اطلاع رسانی	سخنرانی - بحث گروهی ارائه و بررسی پروژه دانشجویان	"
۳	مفهوم بین رشته ای بودن کتابداری و اطلاع رسانی نظریه تحلیل حوزه	"	"
۴	نظریه ریاضی اطلاعات - نظریه معناشناختی اطلاعات	"	"
۵	نظریه سیبرنتیکی اطلاعات - مفاهیم اطلاعات و آنتروپی - اطلاعات و احتمال	"	"
۶	حوزه های مطالعاتی مهم در اطلاع رسانی: مطالعات سنجشی علم (کتابسنجی، علم سنجی، اطلاع سنجی - وب سنجی)	"	"
۷	حوزه های مطالعاتی مهم در اطلاع رسانی: نقشه های علمی - آلتمتریکس	"	"
۸	امتحان میان ترم	---	---
۹	حوزه های مطالعاتی مهم در اطلاع رسانی: بررسی نیازهای اطلاعاتی - استفاده از اطلاعات و استفاده کنندگان اطلاعات	"	"
۱۰	حوزه های مطالعاتی مهم در اطلاع رسانی: رفتار اطلاع یابی و مدل های آن	"	"
۱۱	حوزه های مطالعاتی مهم در اطلاع رسانی: رفتار اطلاع یابی سلامت	"	"
۱۲	حوزه های مطالعاتی مهم در اطلاع رسانی: سواد اطلاعاتی (مفهوم و ضرورت، تاریخچه، الگوها	"	"

			و استاندارد ها)
۱۳	"	"	حوزه های مطالعاتی مهم در اطلاع رسانی: مدیریت دانش : مفهوم و ضرورت ، مبانی نظری
۱۴	"	"	ادامه جلسه قبل: مدیریت دانش : زیرساخت ها و مدل ها
۱۵	"	"	اخلاق حرفه‌ای در کتابداری و اطلاع رسانی
۱۶	"	"	امتحان پایان ترم

منبع اصلی درس (REFERENCE)

منابع جلسه اول :

- رابین، ریچارد ای. مبانی علوم کتابداری و اطلاع رسانی. ترجمه مهدی خادمیان. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۳. ص. ۱-۲۳
- حری، عباس. درآمدی بر اطلاع شناسی: کارکردها و کاربردها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۷. ص. ۱۸۷-۱۹۶.
- لستر جون، کوهلر والس ک. مبانی مطالعات اطلاع رسانی: درک اطلاعات و محیط آن. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: چاپار، ۱۳۸۹. ص. ۱۷-۲۴.
- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه دوم :

- رابین، ریچارد ای. مبانی علوم کتابداری و اطلاع رسانی. ترجمه مهدی خادمیان. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۳. ص. ۲۵-۳۱.
- رهادوست، فاطمه (بهار). فلسفه کتابداری و اطلاع رسانی. نشر کتابدار، ۱۳۸۶، ص ۹۰-۱۱۱، ۱۱۷-۱۳۰، ۱۳۸۶، ص ۱۴۹-۱۷۵ و ۳۸۱-۴۲۲
- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه سوم :

- رهادوست، فاطمه (بهار). فلسفه کتابداری و اطلاع رسانی. نشر کتابدار، ۱۳۸۶. ص. ۳۲۲-۳۴۸
- شکفته، مریم. رویکردهای یازده گانه تحلیل حوزه در کتابداری و اطلاع رسانی. فصلنامه کتاب. دوره نوزدهم. شماره چهارم. ۱۳۸۷. ص. ۲۳۷-۲۵۲

- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه چهارم:

- آزاد، اسدا... . اطلاعات و ارتباطات. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۶. ص. ۱۹۹-۲۰۶.

- حرّی، عباس. درآمدی بر اطلاع شناسی: کارکردها و کاربردها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۷. ص. ۱۵-۲۰.

- رهادوست، فاطمه (بهار). فلسفه کتابداری و اطلاع رسانی. نشر کتابدار، ۱۳۸۶. ص. ۴۳۱-۴۳۴ و ۱۳۱-۱۳۲.

- سایر مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه پنجم:

- آزاد، اسدا... . اطلاعات و ارتباطات. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۶. ص. ۱۹۹-۲۰۶.

- حرّی، عباس. درآمدی بر اطلاع شناسی: کارکردها و کاربردها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۷. ص. ۲۰-۲۴.

- رهادوست، فاطمه (بهار). فلسفه کتابداری و اطلاع رسانی. نشر کتابدار، ۱۳۸۶. ص. ۱۳۲-۱۳۴.

- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه ششم:

- عصاره، فریده ... [و دیگران]. از کتاب سنجی تا وب سنجی: تحلیلی بر مبانی، دیدگاه ها، قواعد و شاخص ها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۸.

- نوروزی چاکلی، عبدالرضا. آشنایی با علم سنجی: مبانی، مفاهیم، روابط و ریشه‌ها. سمت، ۱۳۹۳.

- دیوداتو، ویرجیل پاسکوئاله. دانشنامه علم سنجی. ترجمه غلامرضا حیدری و روح الله خادمی.. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۹۲

- Vinkler, Peter. The evaluation of research by scientometric indicators. Oxford: Chandos publishing, 2010.

- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه هفتم:

- عصاره، فریده ... [و دیگران]. از کتاب سنجی تا وب سنجی: تحلیلی بر مبانی، دیدگاه ها، قواعد و شاخص ها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۸.
- ترسیم نقشه علمی پزشکی ایران در سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷. پایان نامه دکتری کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، ۱۳۹۰.
- رضیانی، ابوالفضل؛ میرزامحمدی، علی. تحلیل شبکه های اجتماعی به همراه آموزش نرم افزار UCINET. تهران: جامعه شناسان، ۱۳۹۳.
- قدیمی، آفتاب؛ نیازمند، محمدرضا. نرم افزارهای علم سنجی Hist Cite , Publish Or Perish, Vos Viewer , Visone . شیراز: هماره، ۱۳۹۲.
- نویدی، فاطمه؛ منصوریان، یزدان. درآمدی بر آلت متریکس: مقیاس های جایگزین برای بررسی تاثیر پژوهش با تاکید بر وب اجتماعی. پژوهش نامه علم سنجی، دوره اول، شماره ۲ (زمستان ۱۳۹۳).

Trueger NS, Thoma B, Hsu CH, Sullivan D, Peters L, Lin M. The Altmetric score: a new measure for article-level dissemination and impact. Ann Emerg Med. 2015;

- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه نهم و دهم:

- لستر، جون؛ کوهرل، والس. مبانی مطالعات اطلاع رسانی. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۹.
- نظریه های رفتار اطلاع یابی . ویراسته کرن فیشر، ساندا اردلز، لین (ای.اف) مک کچنی ترجمه فیزوره زارع فراشبندی ... (و دیگران). تهران: نشر کتابدار، ۱۳۸۷.
- داور پناه، محمد رضا. رفتار اطلاعاتی انسان. تهران: دبیزش، ۱۳۸۸.

- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه یازدهم:

- پریخ، مهری. آموزش سواد اطلاعاتی: مفاهیم، روش ها و برنامه ها. تهران: کتابدار، ۱۳۸۶.
- لستر، جون؛ کوهرل، والس. مبانی مطالعات اطلاع رسانی. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۹.

- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه دوازدهم:

- حسن زاده، محمد. مدیریت دانش: مفاهیم و زیر ساخت ها. تهران: کتابدار، ۱۳۸۷.
- مدیریت دانش و علوم اطلاعات: پیوند ها و برهم کنش ها. به کوشش محمد حسن زاده، سید امید فاطمی، سید ابراهیم عمرانی. تهران: کتابدار، ۱۳۸۸.

- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه سیزدهم:

- حسن زاده ، محمد. مدیریت دانش : مفاهیم و زیر ساخت ها .تهران: کتابدار، ۱۳۸۷.
- مدیریت دانش و علوم اطلاعات: پیوند ها و برهم کنش ها.به کوشش محمد حسن زاده، سید امید فاطمی ، سید ابراهیم عمرانی. تهران : کتابدار، ۱۳۸۸.
- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه چهاردهم:

- رابین، ریچارد ای. مبانی علوم کتابداری و اطلاع رسانی. ترجمه مهدی خادمیان. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۳. ص. ۳۵۳-۳۸۸.
- انجمن کتابداری قم. اخلاق حرفه ای کتابداران و اطلاع رسانی. ویراسته علیرضا اسفندیاری مقدم. نشر کتابدار. ۱۳۸۶.
- لستر، جون؛ کوهرلر ، والس. مبانی مطالعات اطلاع رسانی. ترجمه محسن نوکاریزی. تهران : کتابدار، ۱۳۸۹.
- مقالات نشریات معتبر

منابع جلسه پانزدهم :

مقالات نشریات معتبر

منابع وابسته برای مطالعه (BIBLIOGRAPHY): کلیه مقالات مرتبط با موضوع به زبان انگلیسی و فارسی

- Crawford , John. Evaluation of Library and Information Services (Aslib Know How Guides). Available in : <http://appliedfreesciencelibraryguide.com/view.php?id=446090>
- Encyclopedia of Library and Information sciences. Edited by Miriam Drake. Marcel Dekker, 2003.

روش ارزشیابی: آزمون های کلاسی، میان ترم و پایان ترم، مشارکت و حضور منظم در کلاس ، انجام پروژه و ارائه در کلاس

* روش های تدریس : سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - بارش افکار- ارائه ی پروژه

موضوع های پیشنهادی برای پژوهش های کلاسی:

۱. کتابدار بالینی و کتابخانه های بیمارستانی
۲. کتابداری مبتنی بر شواهد
۳. وب ۲ و ۳ در کتابخانه ها
۴. شبکه های اجتماعی و کتابخانه ها
۵. وب نامرئی
۶. هوش هیجانی و اهمیت آن در توانمندسازی کتابداران
۷. بازاریابی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی
۸. جغرافیای سیاسی اطلاعات
۹. سواد سلامت و نقش کتابخانه ها در ارتقای آن
۱۰. اضطراب کتابخانه ای و اضطراب اطلاعاتی